

קונטרס

השגחה נפלאה

בו יגלה, איך שאין שום דבר קורה לאדם מעצמו, אלא הכל משגח בהשגחה נוראה ונפלאה ממנו יתברך לבד.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי חכמינו

הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: צָרִיךְ כָּל בַּר
יִשְׂרָאֵל לֵידַע, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְנַהֵג
עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה עַד
מְאֹד, וְעַל-כֵּן לָמָּה לוֹ לְהַשְׁבֵּר
מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלָמָּה לוֹ
לִפְלֵ בְּעַצְבוֹת וּבְמַרְרֵיחוֹת, יוֹתֵר טוֹב
לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַנִּפְלְאָה, וְאִז
דִּיקָא יִמְתַּקּוּ מִמֶּנּוּ הַדִּינִים וְהַעֲצָבוֹת,
וַיִּמְשְׁכוּ עָלָיו חַיִּים עַרְבִים וּמְתַקִּים.
(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקיג)

קוֹנְטְרָס

הַשְׁגָּחָה נְפִלְאָה

.א.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, אֲשֶׁר כָּל מֵה שְׁאַתָּה רוּאָה, וְכֹל מֵה שְׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ, וְכֹל מֵה שְׁאַתָּה מַרְגִּישׁ, הַכֹּל מִשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נְפִלְאָה, וְתַכְף־וּמִיד כְּשִׁתְּחַקֵּק בְּדַעְתְּךָ יְדִיעוֹת אֱלוֹהִים, אֲזִי תוּכַל לְקַבֵּל כָּל הַבָּא עָלֶיךָ בְּשִׂמְחָה רַבָּה, בְּהִרְחַבְתָּ הַלֵּב, וּבְדַעַת מִיִּשְׁבֶּת, מֵאַחַר שְׁתַּדַּע בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וּבְכֹל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם — הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, וּבְלִי רְשׁוּתוֹ וְרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא יְכוּלָה שׁוֹם בְּרִיָּה לְהִיטִיב עִמָּךְ אוֹ לְהַרַע לְךָ, וְעַל־כֵּן מֵה וְלָמָּה לְךָ לְהַצְטַעַר עַל עוֹלָם זִמְנֵי

שְׁלֵף? ! וְלָמָּה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ? !
הֲלֹא הַכֹּל רַק מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ לְבַד בְּהִשְׁגָּחָה נִפְלְאוֹה, וְלִכְּנֹ
מָה אַתָּה צָרִיךְ לְדַבֵּר נֶגֶד מִשְׁהוֹ, אוֹ לְהִתְלוֹנֵן עַל
מִשְׁהוֹ, הֲלֹא הוּא יִתְבַּרֵךְ מְלַבֵּשׁ בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מִפְּרֵטֵי
הַבְּרִיאָה: דּוֹמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁעוֹבֵרֶת
עָלֶיךָ אֵיזוֹ צָרָה, אוֹ מְרִירוֹת, אוֹ אֵיזוֹ עֲגָמַת נֶפֶשׁ וְכוּ',
עָלֶיךָ לְבָרַח תִּכְפֹּ-וּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וְלַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה
שְׁלָמָה, וּתְבַטֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִתְעַלֶּה בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וְתִכְלֵל בְּאֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא מִמָּשׁ, וְתִרְגִּישׁ כָּל מִינֵי נְעִימוֹת, חַיּוֹת, זִיו
שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּחַיֵּיהֶ, וְתַחֲיֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדַגְמַת
הָעוֹלָם הַבָּא מִמָּשׁ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁבָּא לִידֵי הַיְדִיעָה
וְהַהֲפָרָה הַזֶּה; אֲשֶׁרֵי לוֹ!

ב.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי כָּל פְּסִיעָה
וּפְסִיעָה שְׂתַפְסַע בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁאַתָּה צָרִיךְ
לְבוֹא לְשֵׁם, הַכֹּל מִשְׁגַּח בְּהִשְׁגָּחָה נִפְלְאוֹה וְנוֹרָאוֹה מִמְּנוֹ
יִתְבַּרֵךְ, וְהַכֹּל בְּחֶשְׁבוֹן צָדֵק, בְּחֶשְׁבוֹן מְדִיק — לָמָּה
אַתָּה צָרִיךְ לְנַסֵּעַ נְסִיעָה זוֹ, וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לִילָךְ

השגחה נפלאה

ק"ט

בְּדֶרֶךְ זוֹ, וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ לְהִצְטַעַר כָּלֵל לָמָּה סָבְבוּ עִמָּךְ
שֶׁתִּסָּע נְסִיעָה זוֹ דִּיקָא, בְּעֵת הַזֹּאת דִּיקָא, כִּי בּוֹדְאֵי יֵשׁ
לָךְ הַרְבֵּה דְבָרִים לְתַקֵּן בְּמָקוֹם זֶה וּבְנִסְיָעָה זוֹ, וְעַלֶיךָ
לְכוּן בְּכָל הַלּוּכָךְ וּבְכָל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה — לַעֲשׂוֹת
רְצוֹן קוֹנֵךְ, וְהַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלִשׁוֹן
שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ, וְעַל-יַדֵּי-
זֶה תִקְשֶׁר וְתִיַחַד אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה שְׂאֵתָה הוֹלֵךְ וּפּוֹסֵעַ
בּוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִגְרַם שְׁעֲשׂוּעַ גְּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיוֹנִים, מֵה שְׂאֵין אֶתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי
דִיקָא אָדָם הַמְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ גְּשָׁמִי, לְבוּשׁ גִּ"ס וְע"ב,
וּמְסֻתוֹבֵב בְּעוֹלָם הַמָּלֵא הַסְּתָרוֹת, וּמְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁי
עֲבִיּוֹת וְגִשְׁמִיּוֹת, עַד שֶׁנִּדְמָה תְּכָלִית הַהַפּוּךְ וְכוּ', עִם
כָּל זֹאת הוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו
יִתְבַּרְךָ, וּמוֹצֵא אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמֵהַגִּ"ס וְהָע"ב שֶׁמְסַבֵּב,
הוּא מְהַפֵּךְ לְאוֹר גְּדוֹל, עַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכָה, שְׂיֵאִיר עָלָיו
אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ בְּגִלּוֹי נִפְלָא, וְיֵאִירוּ עָלָיו הַמַּחֲיִן בְּגִלּוֹי,
בְּסוֹד חֲכָמָה וּבִינָה אַבָּא וְאַמָּא שֵׁם ע"ב וְשֵׁם ס"ג
דִּיקָא; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאֵינוֹ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם
כָּלֵל.

ג.

צריך שתדע, כי הוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נפלאה ונוראה עד מאד, (חלין ז): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין מלמעלה, (ברכות נ"ח): ואפלו ריש גרוותא מן שמאי מוקמינן ליה (אפלו מי שממנה על הזבלים ועל הבורות, גם הוא ממנה מן השמים), הינו אפלו התמנות פחותה כזו, גם-כן משגחת ממנו יתברך בהשגחה נפלאה, ועל-כן בידיעות אלו, אין לה כבר להתפחד מפרנסתה, רק עליה לדעת, כי אתה נמצא רק בידו יתברך בעצמו, ועל-כן שגן לעצמך את מאמך, זכרונם לברכה (יומא ל"ח): בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה, אפלו כמלא נימא, ובגלויים אלו תזכה לעבר את העולם הזה בשלום ובאהבה ובכישוב דעת אמתי, כי תמיד תזכר ותחשב רק ממנו יתברך, המחיה והמהיה והמקים את כל הבריאה כלה, ומשגיח עליה בהשגחה נפלאה; אשרי השם את עיניו ואת לבו אל גלוי זה, ואז טוב לו בזה ובכא לנצח נצחים.

ד.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, פי הוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את כל הבריאה כלה בהשגחה נפלאה עד מאד, ואף שאתה כבר יודע דבר זה, עם כל זאת עליך לחזור על דבר זה בכל יום ובכל שעה ובכל רגע מחדש, וזה עקר מצות קריאת שמע, שהיא המשכת המחין זיווג העליון, וכל מה שתחזור על זה יותר ויותר, כמו-כן תזכה שיחקק דבר זה בדעתך ובלבבך יותר ויותר, וכמו שאין סוף לו יתברך, כמו-כן אין סוף לידיעתו יתברך, וכמאמר החכם: "אלו ידעתיו — הייתיו", כל מה שזוכים לידע אותו יתברך, כמו-כן נכללים בו יתברך, ועל-כן מאחר שהוא יתברך אין סוף, נצחי, חי וקים לעד, כמו-כן אין חקר לידיעתו; וצריך לחדש ידיעה זו בכל פעם מחדש ממש, ואז — אם תרגיל את עצמך בדבר זה — לידע פי הכל משגח בהשגחה נפלאה עד מאד, ותחזור על זה בכל פעם מחדש, אז דיקא תזכה להכלל בו יתברך, ותמשיך על עצמך ערכות ידיעות זיו חיות אלקותו יתברך, וכל חייך ישתנו לטובה, וכל הלך מחשבתך כבר יהיה באפן אחר לגמרי, ולא תרצה שום דבר, רק אותו

יתברך, ותהיה עצמאי לגמרי, ולא תצטרך טובות משום בריה שבעולם, אתה לא תלך לבקש מזלתך כלל, רק אחרים יבואו אליך, ויעזרו לך, ותדע שהם הם שליחי המקום ברוך הוא, ששלח לעזרך בין בגשמיות ובין ברוחניות; אשרי מי שמשים לבו אל דברים אלו; אשרי לו!

ה.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי הקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו בחשבון צדק, ואין שום דבר נעשה מעצמו כי הכל משגח בהשגחה נפלאה עד מאד, ואם היו בני אדם מכניסים עצמם — בידיעות אלו, אז אף פעם לא היו דואגים כלל, כי עקר כל הדאגות הוא רק מחמת חסרון אמונה, כי המאמין האמתי באמונת ההשגחה נפלאה — איך שהוא יתברך מנהיג את עולמו בדין צדק ובחשבון מדויק, אז לעולם לא ידאג, רק יהיה שש ושמח על כל מה שעובר עליו; על-בן ראה, אהובי, אחי היקר, לשמח את עצמך, ושכוח תשכח את כל מה שעבר עליך, ותתחיל התחלה חדשה, ותכניס בדעתך תמיד אמתת

מציאותו יתברך, ותדע שהוא יתברך בודאי לא יעזב אותך, ואף שעכשו נדמה לך כאלו אבד מנוס ממך, וכאלו לעולם כבר לא יאיר לך איזה אור, וכאלו אתה כבר לאחר יאוש, חס ושלום, עליך לדעת, כי אין בלעדיו יתברך כלל, ובודאי לא יעזב אותך הקדוש ברוך הוא — אם רק תכניס עצמך באמונה פשוטה בהשגחה הנפלאה, שאז דיקא תרגיש נעימות בחייה; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל.

ו.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי מה שמיעד בשבילך שום ברירה שבעולם לא תוכל לקחת את זה ממך, ומה שלא שיק לך, ממילא לא יבוא אליך, ועל-כן מה ולמה לך להיות כל-כך עצוב בעצבות ובדכאון?! יותר טוב לך להרגיל עצמך לברח רק אליו יתברך, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בתמימות ובפשיטות גמורה, ועל-ידי-זה יאיר עליך אורו יתברך בהתגלות נוראה ונפלאה עד מאד, כי הכל תלוי כפי התפלה והבקשה שהאדם מרגיל עצמו לדבר ולשיח

עמו יתברך, ואם היו בני אדם יודעים את מעלת השיחה בינם לבין קונם, בזה שמדברים עמו יתברך בלשון פשוטה, בלשון שרגילים בה, הינו בשפת האם, ואילו שעשועים זה גורם למעלה, ואילו פתחים ושערים זה פותח בגלוי אלקות, אז היו עוסקים בזה כל היום וכל הלילה, כי על-ידי כל דבור ודבור שהאדם מדבר עמו יתברך, הוא בונה כלי שיוכל להמשיך בו אורו יתברך, ותאיר עליו השגחה נפלאה; אשרי מי שמתמיד בזה תמיד.

.ז

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי עכשו עקר הנסיון הכי קשה לעם ישראל הוא בענין אמונה פשוטה, כי נתנו פחות לטמאה להתפשט בעולם, והכל בשביל הבחירה והנסיון — לראות אל מי תפנה בשעת צרה, ואל מי תברח בשעת בלבול הדעת והמחין, ועל-כן העקר הוא, שצריך להכניס את עצמו תמיד רק באמונה פשוטה — אמונה בהשגחה פרטית — לידע איך שהוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נפלאה עד מאד, ואין בלעדיו יתברך כלל, וצריך

לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
עִם רֵעֵהוּ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִבְנֶה הַמַּחֲיִן שְׁלוֹ, וַיִּזְכֶּה
לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ אֹר נֹרָא וְנִפְלְאָ עַד מְאֹד, וְכָל מִי
שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הוּא פּוֹטֵר מִמֶּנּוּ
כָּל מִינֵי בְּעִיּוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים, הָעוֹבְרִים עָלָיו, וּבִקְאֻמַּת
מִי שְׁעִינֵי שְׁכָל לוֹ, יָדַע וַיִּבִּין, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל
מִכָּל מִינֵי בְּעִיּוֹת, רַק עַל-יַדֵּי שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ —
לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּלִשׁוֹן שְׁרָגִיל בָּהּ, הֵינּוּ בְּשִׁפְתַי הָאֵם
שְׁלוֹ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצֻמוֹ בְּזֶה, וְאִזּוֹ יִהְיֶה בֶּן
חֹרִין אֲמַתִּי, בְּלֵי בְּעִיּוֹת, כִּי תָמִיד יִבְרַח רַק אֵלָיו
יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּפְטֹר מִכָּל מִינֵי בְּעִיּוֹת.

ח.

רֵאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, לְהַכְנִיִס אֶת עֲצֻמְךָ בְּתוֹךְ
הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִדַּע שְׂאִין בְּלַעֲדֶיךָ יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל,
וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְתַחֲזֹר עַל זֶה בְּכָל יוֹם
וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע מִמֶּשׁ, וְאֵל תֹּאמֶר: אֲנִי כֹבֵר יוֹדֵעַ
זֹאת, כִּי כִפִּי מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּחַיֵּי בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם מִחֲדָשׁ — מִשְׁבְּרִים וְהִרְפַּתְקָאוֹת אַחֲרוֹת, בְּהִכְרַח
שִׁישְׁפַח אֶת זֶה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְחֹזֵר עַל זֶה בְּכָל פַּעַם

מחדש, כי אי אפשר להנצל מפגעי וממקרי הזמן, רק על-ידי ידיעות אלו, הינו בזה שמכניסים בעצמם את ידיעות אמתת מציאותו יתברך, ויודעים בידיעה ברורה, אשר הכל לכל נמשך רק ממנו יתברך, על-ידי זה בנקל לו לקבל ולסבל הכל, כי מכל מה שרק עובר עליו הוא בורח רק אליו יתברך, ומפרש את כל שיחתו ותפלתו לפניו יתברך, אשר אין לה עוד ניקח למחין יותר מזה; אשרי מי שחוקק היטב בדעתו את אמתת השגחתו הנפלאה, ועל-ידי זה ינצל מכל רע, וימשיך עליו חיים ואריכות ימים, כי זה יכניס בו סבלנות נפלאה, ויוכל לעבר את זה העולם בשלום, באהבה ובשוב הדעת; אשרי לו!

ט.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, שבזה העולם אין שום עצה אחרת, רק לדבק את עצמו בו יתברך, ולהמשיך על עצמו השגחתו הנפלאה, כי באמת הוא יתברך משגיח בהשגחה נוראה ונפלאה על כל פרט ופרט מזה העולם, דבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, על-כן מה ולמה להתעצבן ולכעס ולהיות שבור,

השגחה נפלאה

קכז

יותר טוב להמשיך את עצמו אליו יתברך, ועל-ידי-זה יהיה בשלום עם הכל, ויהיה תמיד שמח. ואם היו בני-אדם חיים בידיעות אלו, אז היו מרגישים חיי עולם הבא בעולם הזה ממש, כי אין לה עוד טוב וערבות ומתיקות מידיעות אלו, לדעת שהכל משגח בהשגחה נפלאה ממנו יתברך, כי אז נתבטלות ממנו כל העצבות והעצלות והמרירות והמרה שחורה, וזוכה לחיים מאשרים, כי אין לה עוד מאשר בחייו הגשמיים והרוחניים, כמו מי שדבוק בחי החיים בו יתברך, כי ההסתכלות על ההשגחה הנפלאה שהוא יתברך מנהיג את עולמו, זה בעצמו האשר הגדול ביותר בחיי האדם, על-כן אשרי מי שמסתכל תמיד רק על השגחתו הנפלאה שמנהיג את עולמו באפן נפלא.

י.

צריך שתחזק את עצמך ידידי, אהובי, אחי היקר, בכל מה שעובר עליך, ותמיד תעשה לעצמך חשבון הנפש, האם כדאי להיות שבור ומדכא ביסורים, ולחשב מחשבות של הכל להתאבד או להתאש, הלא לא מדעת המחשבות האלו, כי באם היית דבוק בחי החיים בו יתברך, והיית מבטל את עצמך לגמרי אליו יתברך, אז בכלל לא היית מגיע למחשבות

האלו, פי מי שדבוק בו יתברך, ומסתכל תמיד על השגחתו הנפלאה שמנהיג את עולמו בחסד וברחמים, הוא תמיד שש ושמח, והוא תמיד עסוק, ויש לו מה לעשות, פי מי שמרגיל את עצמו להסתכל על השגחתו הפרטית בכל פרט ופרט, אין לו זמן למחשבות של הכל וריק ושטיות של התאבדות או של יאוש, פי בזה שאדם מסתכל רק על השגחתו הפרטית, ויודע ועד שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בהשגחתו הנפלאה, זה מכניס בו חשק חדש לחיות, וכבר אינו מסתכל על שום ברירה שבעולם, אלא אדרבה הוא חי חיים משלו, חיים ערבים ומתקים. ואין לה עוד טוב כמו הדבקות וההסתכלות על השגחתו יתברך הפרטי פרטית; ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לשפח כל העבר שלך ותעזב כבר כל השטיות שנדבקו בך, את כל המחשבות של להתאבד ולהתיאש, שבדרך כלל באות על-ידי קטנות וחלישות הדעת, שנדמה לה כאלו אין צריכים אותך, וכאלו אתה לא שווה שום דבר, וכאלו, חס ושלום, הקדוש-ברוך-הוא בכעס וברגז עליך ורוצה לנקם בך וכדומה, כל מיני פתויים שמפתה אותך יצרך, ובאמת הכל הכל וריק, פי הוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נפלאה, ואוהב את בריותיו, ונותן להם חיות, פי הוא מחיה ומנהיג אותם,

ועל-כן מה שיף בכלל להתיאש ולפל במרירות, הדבק
את עצמך בו יתברך, ואז טוב לך כל הימים.

יא.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי עקר האשר
והעשר הגשמי והרוחני בזה העולם, הוא על-ידי
שמרגיל את עצמו להסתכל על השגחתו יתברך
הנפלאה על כל פרט ופרט בחייו הפרטיים, כי הוא
יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה עד
מאד, ומי שמרגיל את עצמו להסתכל תמיד רק אליו
יתברך, נכנס בו בטחון עצמי, עד שאינו מפחד משום
בריה שבעולם, ואינו צריך שום תשומת לב מאף אחד
בעולם, והוא חי את החיים שלו וטוב לו תמיד, ואין
לו שום טענות על שום בריה שבעולם, כי הרי הוא
חי את חייו, חיי עצמו ולא חיי זולתו, כי מי שמרגיל
את עצמו להסתכל תמיד רק על השגחתו הנפלאה,
אזי אינו מבלבל עצמו משום בריה, כי יודע אשר כף
מנהיג הקדוש-ברוך-הוא עולמו, וכל אחד ואחד יש
לו המשימה והשליחות שלו בזה העולם, ובשום פנים
ואפן אי אפשר לשני אנשים שיהיו כמו זולתם, כמו
שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות כ.), שאין דעותיהן
דומות זו לזו, ואין פרצופיהם דומים זה לזה, וכמו

שָׁפַל אֶחָד יֵשׁ לוֹ דַּעַה אַחֶרֶת, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ לוֹ שְׁלִיחוֹת
 אַחֶרֶת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן מֵה שֵׁיף לְקַנָּא בְּזוּלָתוֹ אוֹ
 לְהִיּוֹת שְׂרוּי בְּעֶצְבוֹת אוֹ בְּמִרְרוֹת וּבְקִנְיָה וּבְשִׁנְיָה,
 אֲשֶׁר כָּל דְּבַר שֶׁהוּא רַק נֶגֶד הָאָדָם, הוּא בָּא מִכְּפִירוֹת
 וְאִפְּיֻקוּרְסוֹת שֶׁנִּדְבָּקָה בּוֹ, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֲמֵתִי שֶׁמְאֲמִין
 בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְּהִיג
 אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאוֹהָ, הוּא אֵף פְּעַם לֹא
 יִקְנָא וְלֹא יִשְׁנָא אֶת זוּלָתוֹ, כִּי הֵרִי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁכָּל
 אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא צְנוּר אַחֵר, שֶׁעַל יָדוֹ דִּיקָא
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל שְׁלִיחוֹתוֹ,
 וְעַל-כֵּן מֵה שֵׁיף לְהִיּוֹת שָׂבוּר בְּכֻלּוֹ; וְעַל-כֵּן רָאָה,
 אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵה לְפָנָיִךְ, וְהַדְּבַק עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וְלֹא תִרְצֶה שׁוּם רְצוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז
 טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

יב.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֶה
 לְזַכּוֹת לְחַיּוֹת חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲשֶׁר מִמֶּשׁ
 עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֵּיךְ, הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְהַסְתַּכֵּל רַק
 עַל הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, אֵיךְ הוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְּהִיג
 אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְתִרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְתַן
 תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד

חנם שעשה עמך, כי באמת רואים שבני-אדם חיים את חייהם במרירות ובעצבות, בדכאון ובעצבון, הכל מחמת שאינם מסתכלים על השגחתו הפרטית, ונדמה להם כאלו יש טבע ומקרה ומזל, והכל תלוי רק בידי האדם בעצמו כפי פשרונו, וזה בעצמו הורג אותם לגמרי, אבל תכף-ומיד כשאדם מבטל את עצמו אל האין סוף ברוך הוא, ויודע ועד אשר אין רק עצמותו יתברך בעצמו, ומסתכל רק אל השגחתו הנפלאה, על-ידי-זה כל החיים מתהפכים לטובה, וחי בעולם הזה כדגמת העולם הבא; אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבבו, ואינו מטעה את עצמו כלל, כי בזה העולם יכולים להטעות את עצמו מאד, ולפל לנוקבא דתהומא רבא, אם רק עוקרים את עצמו מהשגחתו הנפלאה; על-כן אשרי ואשרי מי שרק בורח תמיד אליו יתברך, ואינו מתפעל משום בריה שבעולם, רק מדבק עצמו תמיד אליו יתברך, ואז טוב לו לנצח כל הימים; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא חֶלֶק אֶלּוֹק מִמַּעַל,
וְעַקֵּר אֱלֻקוֹת הוּא בְּלֵב, וְהָאֱלֻקוֹת שְׁבָלֵב
הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הִיא בְּחִינַת אֵין סוּף. פִּי
אוֹר לְהַבְיֹתוֹ הוּא עַד אֵין סוּף, הֵינּוּ אֵין סוּף
וְאֵין תְּכֵלִית לְתַשׁוּקָתוֹ, וּלְפִי גֹדֵל הַתְּלַהֲבוֹת
הַלֵּב שֶׁל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁהוּא עַד אֵין סוּף,
לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֲבוּדָה. וְלֹא
הָיָה יְכוּל לְגַלוֹת שׁוּם מְדָה טוֹבָה, פִּי מִגֹּדֵל
הַתְּלַהֲבוֹת עַד אֵין סוּף, אֵינּוּ יְכוּל לַעֲשׂוֹת
שׁוּם דָּבָר. עַל־כֵּן בְּהִכָּרַח צָרִיף לְצַמְצֵם
הַתְּלַהֲבוֹת לְבוֹ, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
יְתַבָּרֵךְ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, פִּי הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ
רוּצָה בְּעֲבוּדָתֵנוּ, שְׁנַעֲבֹד אוֹתוֹ בְּעֲבוּדוֹת
וּבְמַדוֹת טוֹבוֹת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה מְלֻכוֹתוֹ
יְתַבָּרֵךְ.

(עֵינֵי לְקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מַט)